

radzieckiej i rosyjskiej dominacji na Ukrainie. Przeszłość, przyszłość i teraźniejszość łączy zadziwiająca archiwalna scena seansu spirytystycznego z udziałem ducha Lenina.

NIEDZIELA, 16 WRZEŚNIA

16.00 – Kambodżańska wiosna

Chris Kelly, Wielka Brytania, Irlandia, Kambodża 2017, 127'

Dziewięć lat spędzonych w Kambodży przez Chrisa Kelly'ego, brytyjskiego dokumentalistę i fotografa, zaowocowało filmem, który przynosi nie tylko niezwykle obraz przemian kambodżańskiego krajobrazu, także społeczno-politycznego, ale jest też najciekawszym chyba w nowszym artystycznym dokumencie „nieaktywistycznym”, outsiderskim portretem aktywistów. Troje głównych bohaterów to wieloletni Luon Sovath, buddyjski mnich, który staje się wideoaktywistą i obrońcą praw człowieka, mimo problemów z religijnym establishmentem ceniącym sojusz tronu i ołtarza, Srey Pov, matka trojga walcząca z przymusowymi ewikcjami i jej przyjaciółka Tep Vanny, która powoli wysuwa się na czoło społecznego ruchu protestu przeciw wysiedleniom. Kelly'ego interesuje polityczna i osobista złożoność ich walki o to, w co wierzą. Złożoność, która w końcu przeradza się w dramat. Świetnym zdjęciom Kelly'ego towarzyszy tu muzyka Jamesa Holdena, współtworząca misterną kompozycję audiowizualnej fugi, której poszczególne wątki zaplatają się w emocjonalnym finale.

18.10 – „Egzotyka – oczekiwania a rzeczywistość”

spotkanie z Anną Ruszewską, podróżniczką, Wiceprezes Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT

18.30 – Cichy front (od 18 lat!)

Manon Loizeau, Francja, Szwajcaria 2017, 72'

Gwałty towarzyszą wojnom od zawsze i od zawsze strony konfliktu stosowały je jako narzędzie do zastraszania społeczeństwa przeciwnika. Ale takie ogólnikowe stwierdzenie nie oddaje przerażającego ogromu cierpienia, jakie stało się udziałem syryjskich kobiet w trakcie trwającej w ich kraju wojny. Manon Loizeau od lat realizuje swoje dokumenty w najniebezpieczniejszych miejscach świata. Tym razem oddaje głos kobietom, których udziałem stał się niewyobrażalny horror. Są wśród nich seksualne niewolnice, miesiącami gwałcone w więzieniach przez oficerów Asada, są matki, które po gwałcie zmuszono do patrzenia na śmierć dzieci. Ogrom bestialstwa skierowanego przez reżim przeciwko własnym obywatelom jest porażający. Choć bohaterkom filmu Loizeau udało się przeżyć i uciec z kraju, ich koszmar trwa nadal. Nie mogą liczyć na jakąkolwiek psychologiczną pomoc, a ze strony rodziny mogą spodziewać się najgorszego: w tej kulturze gwałt oznacza dyshonor dla całej rodziny.

Organizatorzy:

HR HELSIŃSKA FUNDACJA
PRAW CZŁOWIEKA

Organizator lokalny:

Centrum Aktywności
Społecznej PRYZMAT

Współorganizator lokalny:

SUWALSKI
OŚRODEK
KULTURY

Partnerzy:

Mecenat:

Kingdom of the Netherlands

OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

Dofinansowano ze środków
Narodowego Centrum Kultury
w ramach programu
„Kultura – Interwencje 2017”

POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

Zadanie współfinansowane
ze środków Miasta Suwałki

Podlaskie

Współfinansowane ze środków
Województwa Podlaskiego

Patroni medialni:

DWUTYGODNIK SUWALSKI

Wrota Podlasia

16. Objazdowy Festiwal Filmowy

WATCH DOCS

Prawa Człowieka w Filmie

Suwałki, 14-16 września 2018

Suwałski Ośrodek Kultury

ul. Jana Pawła II 5

P R O G R A M

www.watchdocs.pl

WSTĘP WOLNY

PIĄTEK, 14 WRZEŚNIA

08.15 – Oczekiwanie

Emil Langbelle, Dania 2016, 59'

Rochsar mieszka w Danii z rodzicami i pięciorgiem rodzeństwa. Chodzi do szkoły, świetnie gra w piłkę nożną, często się uśmiecha, a od koleżanek na pierwszy rzut oka różni ją tylko ciemniejsza karnacja. W rzeczywistości jej życie płynie w cieniu dramatycznych wspomnień oraz dojmującej niepewności. Mając 10 lat Rochsar ucieka z Afganistanu z rodzicami i rodzeństwem dzień po tym, jak jej najstarszy brat został zamordowany. Przez kolejne cztery lata rodzinie odmawiano azylu, choć powrót do Afganistanu oznacza dla nich pewną śmierć. Ponieważ to Rochsar najszybciej się zintegrowała i nauczyła duńskiego, to ona kontaktuje się z urzędnikami czy prawnikami, ona czyta i tłumaczy rodzinie pisma zapowiadające deportację, ona dba o to, by jej rodzice mogli porozumieć się z przedstawicielami władz. Kiedy okazuje się, że ostatnią deską ratunku dla rodziny jest ubieganie się o azyl ze względu na dobro dziecka – czyli samej Rochsar – odpowiedzialność i psychologiczny ciężar zaczynają być dla niej nie do zniesienia. Dokumentalny debiut Emila Langbelle'a pokazuje, jak przewlekłe procedury dewastują życie ludzi, którzy uciekli ze swojej ojczyzny, aby je ocalić. Reżyserowi udało się subtelnie pokazać skomplikowany świat afgańskiej rodziny, a jednocześnie opowiedzieć o życiu dziecka, które staje się ofiarą najpierw konfliktu politycznego, a potem maszyny urzędniczej.

09.15 – „Dziecko jako bohater rodzinny

– o granicy między naturalną odpowiedzialnością a odpowiedzialnością ponad siły” – spotkanie z Agnieszką Winnik-Pomichter, psycholog w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Suwałkach

10.00 - Polonez

Agnieszka Elbanowska, Polska 2016, 17'

Dyrektor Miejskiego Centrum Kultury w Aleksandrowie Kujawskim ogłosił konkurs na prezentację postaw patriotycznych „Pokaż swój patriotyzm”. W jury konkursu, którego finał odbywa się 11 listopada, poza dyrektorem zasiadają również dziennikarka-poetka, proboszcz parafii rzymsko-katolickiej oraz burmistrz. Nad sceną wisi białoczerwona flaga, pomieszczenie wypełnił sztuczny dym znany z dyskotek, nagrodą jest 22-calowy telewizor LED. Który z uczestników przekona jury, że najszybciej zaprezentował swoje rozkochanie w ojczyźnie?

10.20 – „Patriotyzm – jak go czuje, jak go widzę?”

dyskusja moderowana z udziałem uczniów, nauczycieli i zaproszonych gości – dr Jarosław Ruszewski, radca prawny, Prezes Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT

11.00 – Gruba

Maria Zmarz-Koczanowicz, Polska 2017, 62'

Swoją piękną portret trzech kobiet pracujących na płuczce kopalni Rydułtowy-Anna Maria Zmarz-Koczanowicz zadedykowała Irenie Kamieńskiej. Hołd to nie tylko powierzchowny i nie do tematycznego jedynie podobieństwa do „Robotnic” czy „Dnia za dniem” Kamieńskiej sprowadza się tu inspiracja klasycznymi osiągnięciami polskiej szkoły dokumentu. Obserwacyjny styl, zbliżanie się do prawdy o człowieku poprzez uważną rejestrację szczegółów życia, szczerość i nieklamana empatia, wreszcie świetne zdjęcia Marcina Ściegierskiego i bezbłędny montaż Agnieszki Kowalczyk pozwoliły Zmarz-Koczanowicz zrealizować jeden z najwybitniejszych polskich dokumentów ostatnich lat. W roli wymownego szczegółu w „Grubie” występuje walka o... osobny toi-toi dla kobiet. Na szczęście bohaterki Zmarz-Koczanowicz to silne osoby, a klimat emocjonalny „Gruby” jest

znacznie bogatszy od ciężkiej atmosfery „Dnia za dniem”: jest tu też miejsce na humor, dosadne śląskie przekleństwa i imponujące poczucie godności.

16.00 – Odpady nr 1: Pieniądze

Jan Ijäs, Finlandia, Zimbabwe 2017, 17'

W 2008 roku Zimbabwe pod rządami Roberta Mugabego pobiło światowy rekord inflacji, osiągając poziom 231,000,000%. Banknot opiewający na sto bilionów zimbabweńskich dolarów nosił najwyższy w historii nominal, ale nawet bilet autobusowy kosztował więcej. Lokalna waluta poniewiera się więc na ulicy, a w powszechnym użyciu są dolary amerykańskie, głównie bardzo zużyte 1, 2 i 5-dolarówki. Noszone przy ciele nabierają brzydkiego zapachu, konieczne i powszechne jest więc tu pranie pieniędzy. Najlepiej – jak zgodnie twierdzą bohaterowie filmu Ijása - w proszku OMO.

16.20 – Odpady nr 2: Wraki

Jan Ijäs, Finlandia, Włochy, 2016 10'

Plaża Królicza na Lampedusie wygrała niedawno głosowanie TripAdvisora na najlepszą plażę świata. W tym samym czasie rośło na wyspie cmentarzysko łodzi, którymi dobili tu uchodźcy i migranci z Afryki. Teraz wrakami interesują się dziennikarze, artyści, muzea i galerie, a nawet marketingowcy. „Odpady nr 2” to ironiczny portret Europy i gorzki film o przybyszach, którzy pozostaną w nim dojmująco nieobecni.

16.35 – Odpady nr 3: Bum

Jan Ijäs, Finlandia 2017, 17'

W kraju bez wojny niewykorzystane bomby stają się odpadami. „Bum” to utrzymana w stylu Jana Ijása relacja z detonacji – jednocześnie poetycko niepokojąca i reportażowo wręcz konkretna. Inaczej niż na przykład Niemcy czy Holandia, Finlandia wciąż nie zakazała takich detonacji.

16.55 – Odpady nr 4: Dwie wyspy

Jan Ijäs, Finlandia 2013, 6'

Tytułowe dwie wyspy to nowojorskie Staten Island i Hart Island. Pierwsza była w swoim czasie największym wysypiskiem śmieci na świecie. Druga to czynne do dziś publiczne miejsce pochówku dla bezdomnych, nierozpoznanych, opuszczonych i wszystkich tych, których nie stać na prywatny pogrzeb.

17.05 – Odpady nr 5: Tratwa Meduzy

Jan Ijäs, Finlandia 2017, 18'

Słynny tytułowy obraz Théodore'a Géricaulta, wraki łodzi migrantów na Lampedusie i stare samochody, które przywieźli do Laponii uchodźcy przybyszący z Rosji – to obiekty, na których tym razem koncentruje się uwaga Jana Ijása. Skandaliczny niegdyś obraz Géricaulta, dziś podziwiany w Luwrze, z czasem stał się symbolem paradoksalnego, nierozrwalnego związku rozpacz i nadziei.

17.25 – LA 92

Dan Lindsay, TJ Martin, USA 2017, 114'

Kiedy 29 kwietnia 1992 roku złożona wyłącznie z białych Amerykanów ława przysięgłych wydała wyrok uniewinniający czterech – również białych – policjantów od zarzutu pobicia czarnoskórego taksówkarza, Rodneya Kinga, mimo że zajęcie wszyscy obejrzeć mogli na bulwersującym nagraniu wideo, w Los Angeles rozpoczęły się trwające sześć dni zamieszki. Pochłonięty ponad 60 ofiar i kosztowały miasto około miliarda dolarów. Opowiadający o tych wydarzeniach film Dana Lindsaya i TJ Martina (laureatów Oscara za „Niepokonanych” z 2012 roku) to wzorcowy przykład wykorzystania materiałów archiwalnych, które dzięki wyrafowanemu montażowi składają się na wielopłaszczyznową narrację. Równie ważne jak obrazy ulic w ogniu są tu ujęcia z sal sądowych czy prasowych konferencji, a same zamieszki jawią

się jako logiczne następstwo szeregu zdarzeń, których wspólnym mianownikiem był szeroko pojęty rasizm. W końcu, mimo kuriozalnych problemów z amunicją, porządek w mieście przywróci Gwardia Narodowa, ale – jak sugeruje sugestywne zakończenie filmu – raczej trudno spodziewać się, by były to ostatnie w USA zamieszki na tle rasowym.

SOBOTA, 15 WRZEŚNIA

16.00 – Puszcza Białowieska. Jesteśmy

Robert Kowalski, Polska 2017, 50'

Ruch na rzecz obrony Puszczy Białowieskiej przed wycinką to jeden z najgłośniejszych ruchów społecznych w Polsce ostatnich lat. Całkowicie oddolna inicjatywa, niepowiązana z żadną partią ani opcją polityczną. Prosta zasada działania – pokojowy protest na rzecz ochrony Puszczy Białowieskiej, ostatniego naturalnego lasu pierwotnego Europy. Tak powstała przestrzeń dla tych, którzy chcą bezpośrednio zaangażować się w protest przeciwko wycince – Obóz dla Puszczy. Do mediów trafiają dramatyczne zdjęcia lub filmy z aktywistami blokującymi harvestery. Patrzymy na nich jak na anonimowych bohaterów i podziwiamy za odwagę, albo wrzucamy wszystkich do jednego worka „zwariowanych ekologów”. Film Roberta Kowalskiego przedstawia portrety kilku z nich. Portrety zróżnicowane i nieoczywiste.

16.55 – Zostaw ją!

Rudolf Robak, Polska 2017, 28'

Do czego są zdolni obywatele i obywatelki w trosce o swój kraj, w którym władza ich nie słucha, jest głucha na opinie naukowców i narusza unijne prawo? Mogą na przykład zawisnąć na stalowej konstrukcji blokującej harvester – maszynę wycinającą masowo drzewa w Puszczy Białowieskiej, ostatnim lesie pierwotnym Europy.

17.25 – „Społeczne uwarunkowania ochrony przyrody”

spotkanie z Wojciechem Kamińskim, starszym specjalista ds. ochrony przyrody w Wigierskim Parku Narodowym

17.50 – Wiem, że tam jesteś

Thom M Vander Beken, Belgia, Holandia 2017, 92'

Po 10 latach od wypadku samochodowego 27-letni Quentin jest nadal pogrążony w śpiączce, a życie jego rodziców i rodzeństwa zogniskowane jest wokół niezwykle wymagającej opieki nad nim. Kamera towarzyszy Quentinowi i jego matce Anne podczas kolejnego pobytu w klinice w Liège, gdzie pod kierownictwem prof. Stevena Laureysa pracuje Coma Science Group, znakomity zespół naukowców zajmujących się wybudzaniem ze śpiączki. Szereg testów, badań i zabiegów ma pomóc w określeniu, czy stan chorego poprawia się i daje nadzieję na wybudzenie, czy raczej należy rozważyć podjęcie opieki paliatywnej. Choć w filmie ani razu nie pada słowo „eutanazja”, w rozmowach rodziny oraz w konsultacjach z lekarzami jak echo powraca pytanie o to, kto może lub powinien decydować o kontynuacji leczenia, czy należy podejmować wysiłek podtrzymywania życia za wszelką cenę i czy można określić mianem „życia” stan permanentnego cierpienia. Film Thoma V. Vander Bekena to nie tylko poruszający dokument o życiu osób w śpiączce, ale i intymny, pięknie sfotografowany portret niezwykłej rodziny.

19.25 – Leninopad

Svitlana Shymko, Ukraina 2017, 11'

Światłana Szymko łączy archiwalia ukazujące uroczyste odsłonięcia pomników Lenina w czasach ZSRR ze współczesnymi ujęciami ich destrukcji, symbolicznie kończącej okres